

Monumentnummer*: 520969

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 05 november 2001
Kadaster deel/nr 82757/171

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Zuidbroek	Midden-Groningen	Groningen

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Zuidbroek	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Zuidbroek	E			1265

Omschrijving**

Inleiding

KANTONGERECHT met ingebouwde DIENSTWONING (griffier), gebouwd in 1883-84 in een Eclectische stijl. In de provincie Groningen waren oorspronkelijk vijf kantongerechten. Tegenwoordig wordt in dit pand recht gesproken voor de gemeenten Veendam, Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde. Omstreeks 1930 is het pand witgepleisterd en in de loop der tijd zijn de luiken deels verdwenen. De vrijstaande schuur aan de achterzijde van het kantongerecht komt wegens verbouw niet voor bescherming van rijkswege in aanmerking.

Het pand is monumentaal gelegen in het centrum aan de hoofdweg van Zuidbroek.

Omschrijving

Het twee verdiepingen hoge, deels onderkelderde, symmetrische KANTONGERECHT op rechthoekige plattegrond is opgetrokken in rode baksteen, gepleisterde voorgevel, op een naar voren springend hardstenen trasraam met decoratieve lijst en wordt gedekt door een afgeplat schilddak waarop niet-originele pannen; overkragende houten goot met geprofileerde gootlijst op decoratieve houten klossen; besloten dakkapel aan zowel de noord- als zuidzijde onder zadeldak met decoratieve windveren en vierruits venster. De gevels worden geleed door een waterlijst, gevelbanden, gepleisterd hoekpilasters, op de begane grond getoogde zesruits vensters

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

onder segmentboog met gepleisterde sluitsteen (uitgezonderd de achtergevel), hardstenen onderdorpel en houten luiken en op de eerste verdieping T-vensters onder segmentboog met gepleisterde sluitsteen en boogtrommel (uitgezonderd de achtergevel) en hardstenen onderdorpel; ventilatieroosters in het trasraam.

De entree bevindt zich in het middenrisaliet van de voorgevel (westzijde), die is doorgetrokken boven de gootlijst en wordt gedekt door een zadeldak met decoratieve windveren. De entree bestaat uit een niet-originele deur en zijlichten met getoogd tweeruits bovenlicht; niet-originele stoep. Boven de entree een T-venster, op een gepleisterd naar voren springend vlak 'KANTONGERECHT' en twee vensters met halfrond bovenlicht. Aan weerszijden van de entree een zesruits venster en een T-venster.

In de noordgevel een niet-origineel klein staand venster en een ingekort T-venster waarboven een T-venster.

In de achtergevel (oostzijde) centraal een niet-originele deur met getoogd tweeruits bovenlicht waarvoor een twee treden hoge hardstenen stoep, waaronder een tweeruits keldervenster. Aan weerszijden van de deur een zesruits venster en aan de rechterzijde een klein staand venster onder strek. Op de eerste verdieping drie T-vensters.

In de zuidgevel drie zesruits vensters waarboven drie T-vensters.

In het INTERIEUR zijn ondermeer van belang: de stucplafonds, de houten omlijsting van de deuren waarboven decoraties, in de hal de geel/zwarte tegelvloer, in de griffiekamer de pilasters van stucwerk, in de keuken de houten schouw, op de eerste verdieping in de rechtszaal de houten paneellambrizing en de pilasters van stucwerk, in de wachtkamer de marmeren schouw, op zolder de twee halfronde spanten en de beschoten kap.

Waardering

Kantongerecht van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorische waarde:

- als voorbeeld van een kantongerecht uit 1883-84 in de provincie Groningen
- vanwege de opvallende vormgeving en detaillering
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van zowel exterieur als delen van het interieur
- vanwege de zeldzaamheidswaarde in de provincie Groningen
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Spoorstraat

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Gerechtsgebouw(E)

Functie

Kantongerecht